

המשפט הבינלאומי בין מלחמה לשלום / ארנה ברינפילד, יובל שני

את תולדות המשפט הבינלאומי המודרני אפשר לחלק לשלבים, כאשר מאז קץ עידן המלחמה הקרה ונפילת הקומוניזם, אנו מצויים בשלב השלישי. השלב הראשון החל בשנת 1648 עם תום מלחמת שלושים השנה באירופה, והחתימה על שלום וסטפליה, שהוביל לכינונה של חברה בינלאומית המורכבת ממדינות ריבוניות עצמאיות. בתקופה הראשונה הוסדר אופן השימוש בכוח, מתוך תפישה כי זו זכותה הטבעית של המדינה הריבונית. התיאוריות שרווחו אז היו פוזיטיביסטיות ופורמליסטיות.

בשלב השני של המשפט הבינלאומי המודרני מתום מלחמת העולם הראשונה ועד ימי קריסת חומת ברלין, נוסדו חבר האומות וגדלו מספר המדינות האזרחיים והבינלאומיים. בתקופה זו, חל איסור נרחב על שימוש בכוח מצד מדינות ככלי בניהול מדיניותן. התיאוריה הריאליסטית שלטה בכיפה.

את השלב השלישי והנוכחי, מאז שנת 1990, עדיין קשה לאפיין. כמה ממאפייניו הייחודיים, בעיני כל מתבונן, הם התפתחויות טכנולוגיות, תהליכי גלובליזציה, טרור, ואתגרים חדשים למדינות הריבוניות המסורתיות בדמות מודעות עולמית גבוהה לזכויות אדם ולקבוצות מיעוט אתניות.

כך, נקודת הכובד אינה עוד המדינה, אלא אוכלוסיותיה ואזרחיה. זכויות האדם ניתנות למימוש בבתי דין בינלאומיים ומדינתיים, ואף יכולות לשמש סיבה להפעלת כוח צבאי כנגד מדינות המפרות אותן. זאת ועוד, פותח ענף הדין ההומניטרי המוחל גם על סכסוכים פנימיים; הולכת ומיטשטשת האבחנה בין מצב מלחמה למצב שלום; המשפט מקיים אחריות פלילית אישית כנגד מנהיגים; ומטושטשת האבחנה בין קונפליקט פנימי לקונפליקט בינלאומי. בשלב הנוכחי, המשפט הבינלאומי אינו נתפש עוד כפי שנלמד בעבר בפקולטות, כנספח שולי של הפוליטיקה הבינלאומית או כאופק אוטופי, אלא כשיח החולש על השיח הפוליטי. די לש' מוע את הטרמינולוגיה בשידורי הסי.אן.אן כדי להבין כי אזרחי העולם הפכו לפתע כולם למ' שפטנים. כשם שהפוליטיקה הישראלית עברה תהליך משפטיזציה (ולדעת שר המשפטים החדש אולי אף באופן מואץ מדי), כך הפוליטיקה העולמית נדרשת כיום להצדיק עצמה במונחים משפטיים.

מבלי משים, מתחום אוטורי הפך המשפט הבינלאומי לשפה המדוברת בפי כל. לא רק על ידי משפטנים, אלא גם פוליטיקאים, אנשי ציבור ואזרחים משתמשים בה. באופן מפתיע, ובהיעדר כל בסיס אחר, הטיעונים המשפטיים הנוכחיים נסמכים על תפישות של הסכמה ושל צדק או

סבירות. עם זאת, עדיין מדובר בתפישות משפטיות של זכויות אזרחיות, ולא של צדק חברתי. לדעת הכותבים, ד"ר ארנה ברינפילד מהמכי ללה למנהל וד"ר יובל שני מהאוניברסיטה העברית, "המשפט הבינלאומי אינו מסוגל, כשלעצמו, לכונן את תפישת הצדק הבסיסית, אלא רק לתת לה ביטוי נורמטיבי משו כוננה. בסופו של דבר, התיאוריה המשפטית חייבת להישען על בחירה פוליטית חוץ משפטית" - וזו עדיין חסרה.

הספר קריא מאוד וירתק כל צופה חדשות שמעוניין להעמיק הבנתו בתהליכים ובמגמות. הוא כולל התייחסות ודיון בחמישה ענפים מרכזיים: דיני השימוש בכוח, הדין ההומניטרי, דיני זכויות האדם, הדין הבינלאומי הפלילי ודיני יישוב סכסוכים בינלאומיים. תוכן העניינים המפורט מאפשר שימוש ידיותי ואבחנה בין מושגים ותחומים. למשל: ביקורת שיפוטית על פעולות מועצת הביטחון; מי מהווה אדם מוגן; התערבות הומניטרית לקידום משטרים דמוקרטיים; סוגי פשעים - מלחמה, נגד האנושות, ג'נוסייד, תוקפנות, עינויים, שעבוד וסחר בבני אדם, טרור; בוררות בינלאומית ועוד.

תפישת "מלוא כל הארץ משפט" באה לידי ביטוי בתפישה העולמית העכשווית - "מלוא כל העולם משפט (בינלאומי)".

הוצאת רמות, 488 עמ', 148 שקל

עו"ד עמית גורביץ'

חזוה עבודה וזכויות העובד / יצחק לובוצקי

עורך דין אינו צריך לעסוק בתחום דיני העבודה על מנת להיתקל בעציות בתחום חזוה עבודה וההלכה הנהוגה בבתי הדין בישראל. כשכיר או כמעסיק, בשוק עבודה עם כללי משחק דינמיים ומתפתחים, קיימת חשיבות עליונה לספר אשר מאגד בתוכו את התורה כולה. המהדורה החדשה של "חזוה עבודה וזכויות העובד" היא בדיוק הכלי הנחוץ לכלל עורכי הדין, ובמיוחד לאלה העוסקים בתחום.

הספר מוגש לקורא בצורת אוגדן, ככלי עזר ללימוד ולעיון של עיקר פסיקת בית הדין לעבודה בודה בנושא זה, שהוא חלק ממשפט העבודה האישי. מטרת המחבר, ד"ר יצחק לובוצקי, היתה הצגת ההלכה הפסוקה מנקודת מבטו האישית, בניסיון להעמיק את המודעות לזכות היסוד של הפרט, לחופש ההתקשרות בחזוה עבודה ולמיצוי הדין במקרה של הפרתם.

כמאמר סגנית נשיא בית הדין הארצי לעבודה בדימוס, אלישבע ברק, חזוה עבודה הוא יצור משפטי מיוחד במינו, ויש לבחון אותו בנפרד מתורת החוזים הכללית. בכך ייחודו וחשיבותו של האוגדן, המטפל בנישה חשובה במשפט העבודה, אשר גלומה לראשונה בספר באופן מקיף,

יסודי ומדוקדק; החל מסקירת המבחנים לקיום יחסי עובד-מעביד, דרך פרשנויות החוזה, אכיפתו, הפרתו, הניואנסים הייחודיים לו, וההיבט החוקתי בו, וכלה בתתי הסעיפים הרלבנטיים לכינון יחסי עובד-מעביד.

הספר מעניק טיפול מעמיק, בהיר, תמציתי ומובנה לכל נבכי חזוה העבודה וזכויות העובד, ובנוי באופן מסביר פנים וידידותי למושגים המשפטיים. הדפסתו כאוגדן מקלה על עדכנו בהתאם להלכות אקטואליות. תוכן העניינים מפורט, בנוי בשיטתיות ובהיגיון, ויקל על כל מי שיתור אחר סוגיה או קושיה בתחום - קטנה כגדולה.

ניכר כי בהכנת האוגדן הושקעו שעות אינספור של איסוף פסיקה רעננה, עדכנית, המובאת לקורא בדיוק, בתמצות ותוך הקפת התחום על כל פניו. לאור החדשנות הבלתי נדלית בפסיקה בתחום זה, חשיבות הבאת הפסיקה האחרונה, באופן נוח וממצה גדולה לאין שיעור.

פשטות הכתיבה, והזרימה הרעיונית השוטפת, מזכירה בהצלחתה את עמודי התווך הוותיקים והמוכרים בספרייה המשפטית, המשמשים אורים ותומים בתחומם.

ספר חשוב, תכליתי וחיוני, הן לעוסקים בתחום דיני העבודה, והן לאלו המבקשים להצטייד בידע נצרך, שהינו חלק בלתי נפרד מן הידע המתבקש מכל משפטן.

ההוצאה לאור של לשכת עורכי הדין, 458 עמ', 375 שקל

עו"ד זדי חזן

מבוא לדיני נזיקין / עמוס הרמן

ההשוואה המתבקשת בין ספרים המיתולוגיה של אנגלרד, ברק וחשין, בעריכת גד טדסקי - "דיני נזיקין", ובין ספרו של עמוס הרמן, "מבוא לדיני נזיקין", נעשתה על ידי פרופ' אהרן ברק וד"ר מישאל חשין עצמם באירוע לרגל יציאתו של ספרו של הרמן.

בניגוד לספר האדום של אנגלרד, ברק וחי' שין, שאינו עוסק בעולות הנזיקיות השונות, הספר של הרמן (אף הוא באדום) עושה זאת, ובאופן רחב. עם זאת, לפי ברק, בעוד הספר של הרמן הוא מבוא, הספר שלהם הוא דיני הנזיקין עצמם.

"מבוא לדיני נזיקין" הוא ספר מקיף, קריא ובהיר. הוא כולל עשרים פרקים, ובהם: העוולה, האשם והיסוד הנפש; רמות אחריות, עולות הרשלנות, מצבי רשלנות מיוחדים, הדבר מעיד על עצמו, הקצאות נטל ההוכחה, נזקים שנגרמו על ידי דברים מסוכנים, סיבתיות, ריבוי מעוולים, אחריות למעשה הזולת, הגנות, תרופות, הערכת נזק והטבת נזקי גוף. פרקים ייחודיים נוספים מוקדשים לאחריות המדינה בנוזיקין ולרפואה

ילדים רחוקים / רו"ח יעקב אליה

במדינה מתוקנת, שאיננה טרודה באופן תדיר בחשיפת כשלים לאומיים ומעשי שחיתות של־טונית, הספר "ילדים רחוקים" היה מטלטל את המערכת. במחשבה שנייה, לו היינו חיים במדינה מתוקנת לא היה הספר נכתב כלל. מטרת המחבר להסיר את מסך השתיקה מעל מדיניות הרחקה ילדים בסיכון מבתיים ולחשוף את הכשלים ביישומה. המחבר, מומחה בפיקוח ובקרה על איכות השירותים הציבוריים המוענקים על ידי המדינה, מציג לראשונה דו"ח המקיף את כל הגופים העוסקים בנושא, ומציג בפני הקורא ריבוי נתונים מעודכנים.

המחבר בוחן את תפקוד המוסדות והגורמים הקשורים בהרחקת ילדים, מספק מידע מפורט על ילדים בסיכון, כולל הערכות אומדן באוכלוסייה, מציג את הכשלים המשפטיים והמנהליים בהליכי קבלת החלטות בוועדות, בוחן את מרכזי החירום, את בתי המעבר והפנימייה, את שירותי האומנה ואת הליך האימוץ. הוא דן בחקיקה ואף מציע שינויים חשובים שראויים להיכלל בחקיקה חדשה.

על פי הנתונים, מדינת ישראל היא המובילת לה מבין המדינות המפותחות בשיעור הילדים המורחקים מבתיים. קיימים פערים גדולים בין הנתונים הרשמיים ובין הנתונים בשטח, והכשלים והעוולות מסתתרים מאחורי מסך השתיקה הממסדית. המחבר מציע שינויים תפיסתיים לפיהם ירוכזו הטיפול בילדים תחת קורת גג אחת, ושיקומם ייעשה בקהילה אליה הם שייכים. עוד מציע המחבר לאסור על הרחקת ילדים בעילת מחסור בשירותי שיקום בקהילה, לצמצם את סמכויות פקידי הסעד ולעגן בחקיקה, לאסור השמת ילדים מתחת לגיל 12 בפנימייה, לחזק את הפיקוח על פנימייה ולפתוח את דלתות בתי המ"שפט והוועדות לתקשורת, במגבלת צנעת הפרט. הקריאה מעוררת אי נחת, ובכך משיג המ"חבר את מטרתו. הנתונים שלעיתים חוזרים על עצמם פוגמים בפרוטנצ'אל של הספר להפוך למאגר נתונים יעיל ושימושי. ועדיין, חשיבותו של הספר בוקעת מכל שורה ושורה ומכל בדל מידע, מאחוריו מצויים ילד או ילדה שעולמם נחרב. את המסר הזה ניסה ואף מצליח המחבר להעביר. לולא הרגישות המתבקשת בנושא כאוב זה, הופכים הנתונים היבשים לשברי מידע מנותקים.

למי שבאמת אכפת לו ובעיקר למי שצריך להיות אכפת לו - שופטים, עורכי דין, רגולטורים, פסיכולוגים, פקידים סעד ורווחה - קחו את הספר לידיים ואל תניחו לאדישות ולשנים של קיבעון להרחיק עוד עשרות אלפי ילדים מבתיים.

הוצאת י.מ. אופקים, 307 עמ', 120 שקל
עו"ד מירב גטר

דויטש במערך היחסים המשולש בין הבעלים, הקבלן והרוכש, בתנאים שבהם הערת האזהרה תיוותר למרות קריסת עסקת הקומביניציה, וזאת מנימוקים שונים של פגם ברצון הבעלים, הפרת חוזה על ידי הקבלן או הבעלים ועוד. כן מנותח מעמדה של "תניית שימור" כוח המחיקה על ידי הבעלים, השתקים ועוד.

בפרק על תקנות השוק, נידונות תקנות השוק במכר מיטלטלין (סעיף 34 לחוק המכר), במכר קעין (סעיף 10 לחוק המקרקעין) ותקנות שוק מיוחדות, בהן לפי סעיף 73 לחוק הירושה, רכי"ש שה מרשות לפי סעיף 34'א לחוק המכר, ותקנות שוק ברכישה מהאפוטרופוס.

דיון עדכני ומקיף מתבצע בתקנת שוק המ"שכון ובבית הלכת קולומבו, לרבות בפסק דין "קידוחי הצפון". דויטש מבקר פסיקת בתי המ"שפט המחוזיים (עמוד 277), אשר הזדרזו לפרש את הלכת "קידוחי הצפון" תוך דילוג מעל העקרונות הכלליים של דיני החוזים, וללא פיתוח משנה מסודרת באשר לבחינת מהותה הכלכלית האמיתית של עסקה. משטרים הוכרעו אם תח"ל הלכת "קידוחי הצפון" היא רטרואקטיבית, מצטט דויטש את נטיית הפסיקה לראות בהלכה פרוספקטיבית בלבד.

הפרק הרביעי בדבר הנאמנות, כולל דיון בכלל מוסד הנאמנות, לרבות יצירתו, בחובות וזכויות הנאמן, בשינויים בנאמנות וביטולה, בנאמנות קר נסטרוקטיבית, בתחרות בין הנהנה לרוכש ועוד.

הפרק הדן בעסקאות מיוחדות, מתייחס להמ"חאת וזכויות ביחס למקרקעין ולהגבלת עבירות. בחלקו הראשון דן הפרק באבחנות שבין מודל המחאת הזכויות ובין מודל מכר המקרקעין הקלאסי, עסקאות נוגדות בתחום המחאה, מעמד הנמחה מול נושים, זכות חוזית להמחאה מול המחאה מושלמת וכו'. בחלקו השני, דן הפרק בשאלות של הגבלת עבירות, ובהן הגבלות לטו"בת מנהל מקרקעי ישראל ובתחום המושבים.

הספר כולל התייחסות למבחינים לקביעת תוקפן של הגבלות עבירות, הגבלות עבירות אינהרנטיות לעומת חיצוניות, הגבלות בחוזה ובדין, זכות העמידה של נושים בהסתמכם על הגבלת העבירות ועוד. דויטש סבור, כי זכות חברי המושבים כלפי האגודות השיתופיות המאגדת את חברי המושב, אינה לבעלות במ"קרקעין, אלא מדובר בזכות שכירות או בהר"שאה לשימוש בנכס הזולת, דבר המחליש את רמת ההגנה עליה, הן בהיבט החוקתי והן בהיבט תקנת הציבור.

בכרך רביעי זה חותם פרופ' מיגל דויטש דיון בכלל היבטי הקניין, ובהם דיני התחרות והזכויות שביושר ביחס לנכסים (כרך שלישי); זכויות המשכון, העיכוב, הנשכירות השאלה והשימוש, זיקות ההנאה (כרך שני) ויסודות בדיני הקניין, אף בהיבט החוקתי (הכרך הראשון).

בחיבורו המקיף מסתמן פרופ' דויטש כ"פ"רופסור למשפט אזרחי" יותר מאשר אך מומחה לקניין. שליטתו המוחלטת בכלל הדינים האזרחיים, ועיסוקו בהם הן כחוקר, הן כמרגמה והן, בעברו, כעורך דין פרטי, מבטיחים ספר מקיף, עמוק ורחב.

חגיגה אחרונה בסדרה לאוהבי המשפט האזרחי.

הוצאת בורסי, 567 עמ', 990 שקל
עו"ד עמית גורביץ'

ומשפט - כולל שאלות של הסכמה מדעת, רשור מות רפואיות ונוקים טרום לידתיים. פרק ייחודי נוסף דן בדיני הנויקין ובחוקי היסוד, והרמן קורא לבתי המשפט להחיל את חוקי היסוד ישירות, בוהירות מוגברת, ולא בתחולה עקיפה מוגברת. עם זאת, הוא סבור כי עדיף היה כי המחוקק יג"דיר בחוקי היסוד סעד אפשרי.

הספר מעמט בין גישות, ומצטט בתמצות רל"בנטי דעות שפורסמו במגוון מאמרים. משולבים כאן גם מאות פסקי דין, באופן מדויק וקפדני. כן נכלל משפט משווה, המתבסס בעיקר על אנג"ליה ומעט על ארצות הברית (מדינת ופדרלית), קנדה ואוסטרליה.

איכות הספר בשילוב הנכון בין מסגרת תיאורטית ובין ההלכות בפועל. המציאות החר"קית וההלכתית משולבת בהסברים התיאורטיים של הספר, ובכך מובהק הקשר בין השניים.

בדבריו בכנס להשקת הספר, במכללת שערי משפט, הציג הרמן את השאלה האם יש עילת תביעה נגד רופא שלא צלח בניתוח עיקור שבי"צע, שבסופו נולד ילד בריא. השאלה המשפטית היא האם הרופא חב בנויקין ואיזה סעד יכול להינתן. פרופ' ברק דיבר על פקודת הנויקין וחור"קי היסוד, וד"ר חשין על חשיבותו של המשפט הפרטי כבסיס שיטת המשפט, כש"המטרייה הנורמטיבית" אינה מגיעה דווקא מחוקי היסוד אלא מ"מדינת הרווחה" שהיא פיזור האחריות המודרני של דיני הנויקין.

מעט עמודים מוקדשים בספר לניתוח כלכלי של דיני הנויקין; המחבר מאמץ במשתמע את עמדתו של ברק על פיה ניתן לעשות בסעיף "הפרת חובה חקוקה" שימוש רחב, אף כתרופה חיצונית להפרת זכויות אדם מוגנות, שעיקרו בחוקי היסוד.

במשפט אחד: מבוא רחב ועדכני ל"דיני נויקין" המיתולוגי בעריכת טדסקי.

הוצאת המכון למחקרי משפט וכלכלה, 612 עמ', 790 שקל

עו"ד עמית גורביץ'

קניין, כרך ד' / פרופ' מיגל דויטש

עשר שנים מאז פרסם מיגל דויטש את ספרו הראשון בסדרה "קניין", יוצא החודש ספרו הרביעי ומרכז דיון בחמישה נושאים נוספים, שטרם לובנו - הערות אוהרה, עסקאות קומביניציה, תקנות שוק, נאמנות ועסקאות מיוחדות. בפרק על הערות האזהרה נידונות שאלות הנוגעות לסמכויות רשם המקרקעין, סוגי הרי"שום (מכוח צו שיפוטי, בעקבות המחאת זכויות, הערה בגין התחייבות פגומה) וההגנות שמכוחן, לרבות קנייניות וסחירות ההערה, עמידות ההע"רה בפשיטות רגל ובפירוק ועוד.

בפרק השני, הון בעסקאות קומביניציה, דן

"שיפוט זה קבר מזכוכית".
אלון לאופר

סיפורה של שופטת השלום הצעירה והמבטיחה, אסנת אלון-לאופר, אשר החשד בבגידה של בן זוגה הביאה לידי הרשעה בפלילים. "ביקשתי למות", היא אומרת בריאיון ראשון וגלוי לב למגזין "הפרקליטים", "אבל היום החיים מובילים לטוב". בקרוב הספר

מאת עו"ד מוטי דנוס, ועו"ד עמית גורביץ' צילום יניב גולן

התלב נשכח

"נו, אז מה תהיה הכותרת?"

"אני לא יודע. 'ידידיה של שופטת'?"

"לא, לא, תחשוב. אני רוצה שתכתבו שאני אשה אינטליגנטית. על המשרדים החדשים שלי כבר דיברנו?"

...

אז כן, אסנת אלון-לאופר היא אשה אינטליגנטית. מאוד. היא רהוטה, חריפה, ממליצה סדרתית על ספרים, יודעת היכן לשלב בדיחות, ולא בוחלת גם בשפת רחוב עממית בכדי לתאר מה היא מסוגלת לעולל למי שלא מיישר איתה קו. "אני הרי פלילית, אל תשכחו", היא צוחקת בכל הזדמנות. היא נולדה בשנת 1960 בירושלים, בט' באב. "משם כנראה התחילו הצרות", היא אומרת. אביה, צבי אלון, למד משפטים עם רם כספי ועבד כסטודנט במשרד האוצר עם אליעזר ריבלין, ליימים שופט בית המשפט העליון. המשפחה קטנה וחמה. אחות אחת צעירה מתגוררת כיום בניו יורק, אבל קרובה מאוד בנפש, והאם, הניה, אשת חינוך. "לא היינו בית של אצולה משפטית, אבל מגיל צעיר מאוד ידעתי שאעסוק במקצוע של אבא. כבר בגיל חמש, בגן העירוני, הייתי מתגאה בכך שאהיה עורכת דין. הורי מספרים שהייתי יושבת ומדפיסה בכאילו על מכונת כתיבה, לבורש בסדין המשמש כגלימה. משם זה התפתח".

העלייה

בסיפור של לאופר-אלון, המובא כאן לראשונה באריכות ובגילוי לב נדיר, יש הכל: תלמידה מצטיינת, בית נורמטיבי, סטודנטית מצטיינת, קריירה מצליחה כעורכת דין, מינוי לשפיטה בגיל צעיר מאוד (35), נישואים, גירושים, שוב נישואים, ילדים, והרבה רגעים של אושר, אהבה ונחת להורים. מה בכל זה יכול היה להובילה לכבוש את הכותרות כשופטת הראשונה בישראל שהורשעה בביצוע מעשה פלילי? שברנו את הראש בשאלה הזאת במהלך הנסיעה הארוכה מתל אביב לעומר, מקום מגוריה. היא קיבלה אותנו בחום, <

"איך ורדה רזיאל ז'קונט אומרת: 'תזדקי אותו, תעיפי אותו, מה אכפת לך? את חושדת בו? מה זה משנה אם כן או לא, תעיפי אותו. את לא רואה מה את הולכת להפסיד?'"

עם חשש קל, נחלת נסיונה המר עם התקשורת. ביתה מעוצב, מסודר להפליא.

היא ממושיכה בתיאור מסולסל חייה. "אבי סיים את לימודי המשפטים ואז עברנו לחולון. אבא כיום בן 76 ואינו עובד. הוא צמח מאפס, לא כמוני, שההורים שלי שילמו על הלימודים. הוא בא מבית דתי, בוגר ישיבה, שעובד והחליט שהוא הולך לצבא. למד משפטים בגיל מאוחר ובמקביל פרנס את אשתו ובנותיו. כמו ידיו הוא בנה הכל".

גדלת בבית רביזיוניסטי?

"במושב העדין של המילה. אבל מנחם בגין הוא דמות שחוצה גבולות. מעולם לא דיברתי על הדעות הפוליטיות שלי, גם לא במסגרת הדין. אני לא עוסקת בפוליטיקה והיא לא מעניינת אותי. אבא היה חבר מרכז ליכוד, הוא היה קודם ברפ"י ועבר למח"ל ואני זוכרת שבתור ילדה הייתי מסתובבת עם הפתקים של מח"ל בבחירות. כשהבת הבכורה שלי נולדה, ב-7 ביולי 1988, התקיימו הפריימריז לליכוד. הוא היה שם ואני ילדתי".

איזה תלמידה היית?

"למדתי בתיכון קוגל בחולון. מדי שנה זכיתי בפרס קוגל להצטיינות. הייתי התלמידה הכי טובה בתיכון, אבל חברותי - לא ממש. הבלגאן של תנועות הנוער לא נראה לי, לא ריקודי עם ולא צופים. הייתי בעיקר עם עצמי, תולעת ספרים, חרשנית, אבל אלמתי את זה, אהבתי ללמוד ואני עדיין אוהבת ללמוד".

חברים היו?

"החבר הראשון שלי, בגיל 14, היה יורם ברק,

"מה הסערה?" | מכתב תמיכה משופט עמית

שלום, אסנת שמעתי בצער, כי החלטת לפרוש מהשפיטה. אנו, שופטי המשפחה, נחסר חברה מקסימה ושופטת מעולה. את נפרדת ממערכת נוקשה, שמרנית ומתקרנפת. מקור חטאך היה כי הינך בשר ודם. אנושית. הן בשופטת והן בחיך הפרטיים. אבל שופט, תחת הגלימה והן בנעלי הבית, אמור להיות פורמליסט, בנאלי, מנוכר וסרגלי.

חטאך הראשון היה, שומו שמים, כי התרת למתמחה שלך להציע נישואים לבחירת לבו בתוך אולם בית המשפט. לא השכלת לדעת, כי אולם בית המשפט לענייני משפחה הוא מקום להתנצחות ולהתגוששות, לאלה שמזמן שבו אהבה מה היא, ולא מקום להצהרות אהבה והצעות נישואים.

ננזפת - אך חזרת לסדרך. שוב נהגת כבשר ודם, אך הפעם בחיך הפרטיים בהחלט. אל אותו הטלפון שבביתך, ממנו ביצעת עבירות פליליות חמורות, התקשרו ילדים בסיכון, ילדים במצוקה וילדי מריבה, להם מסרת את מספר הטלפון שלך (תמוה שעל כך טרם קבלו נגדך).

חברו נגדך נחוות חזקים ועצומים ממך: מציצנות הציבור, צהובנות התקשורת ונוקשות המערכת. לא היה לך כל סיכוי. אני מצר על פרישתך עמיתה, ואני מצר על פניה של המערכת לה אני שייך ואותה את עוזבת. אני מאחל לך המון הצלחה ואושר.

(השם שמוך במערכת)

היום פרופסור, מנהל מחלקה פסיכיאטרית. הוא היה מבוגר ממני בשנתיים. הוא גם הבעל הראי שון שלי. התחתנו בסיום השירות הצבאי, אחרי שהיינו חברים במשך שבע שנים. בצבא הייתי מדריכת תותחנים - מחשבי ירי. בזמן, רק שש בנות עשו את התפקיד הזה בכל ישראל".

אחרי הצבא החלה לאופר-אלון בלימודי משפטיים באוניברסיטת תל אביב, שם הכירה את בעו אוקון, לימים מנהל בתי המשפט. "סיימתי את התואר בהצטיינות. בשנה הרביעית כבר הייתי מתרגלת במשפט פלילי של פרופ' לדרמן", היא מתגאה, "עוזרת מחקר של פרופ' בורונובסקי בתחום הגנה על תוכנות מחשב, מתרגלת ביסודות המשפט של פרופ' יורם שחר, והנחיתי מקצוע משפט מבוים. אחר כך המשכתי גם ללימודי תעודה באוניברסיטת בר אילן וללימודי תואר שני בתל אביב, שטרם סיימתי".

היכן התמחית?

"בשנה הראשונה אצל יוסף חריש, ששימש אחר כך היועץ המשפטי לממשלה, ובשנה השנייה אצל אבי. עבדתי במשך 11 שנה עם אבי. היה לנו משרד ליד קפה תמר בתל אביב, וזו היתה הקור פה קסומה. עסקתי, כמוכח, בדיני משפחה. בגיל 28 התגרשתי מיורם, והתחתנתי, לא זמן רב אחר כך, עם צביקה לאופר, גם הוא עורך דין. מיורם אין לי ילדים, אבל אנתנו עדיין ביחסים מאוד טובים. מצביקה נולדה בתי רוני, כיום בת 18. אחרי שהיא נולדה התגרשנו, חזרנו לחיות יחד ואז נולדה לנו אורי, בת 14. בהמשך גם לאופר ואני נפרדנו".

סיפור מעניין.

"איזה מעניין, זה רכילות. כל סיפור חיי הוא לא כל כך נורמלי. לא מזמן, כשהייתי במס הכנסה, אמרה לי הפקידה שהחיים שלי הם טלנובלה. אז לקחתי את זה ברצינות והתיישבתי לכתוב על חיי. לא ספר בדיון, אלא על התקופה שלי כשופטת, עם סיפורים אמיתיים על המערכת".

מישהו צריך להיכנס ללחץ?

"לא מגלה".

לפחות הגעת לתפקידך כשופטת עם ניסיון אישי בתחום.

"נכון, ניסיון חיים חשוב לשופט. מבלי להכליל, אם ממנים לבית המשפט לענייני משפחה שופט שאין לו ילדים ולא התחתן, זה לא ממש הגיוני".

התמנית לשיפוט בגיל צעיר מאוד.

"כן, בגיל 35. זה התגלגל כאשר התחילו לדבר על הקמת בית המשפט לענייני משפחה לקראת שנת 1995. שר המשפטים, דוד ליבאי, הציע אותי לבית המשפט בבאר שבע. עכשיו, כשהוא ייצג אותי, סגרנו מעגל. בשנת 1985 קיבלתי את הרשיון וב-1 במאי 1996 התחלתי לכהן כשופטת. זה קרה מהר מאוד. הגשתי מועמדות ומונית".

בדיעבד, גיל 35 הוא לא גיל צעיר מדי לקבל על עצמך את עול השיפוט?

"אם הייתי יכולה לשנות את הדברים, הייתי מתמנה בגיל מאוחר יותר. גיל 35 הוא גיל צעיר בשיפוט. יש לך הגבלות מכל הסוגים, אתה נדרש לקחת על עצמך תפקיד שמכיל את כל תחומי חיך האישיים".

זה הסב נזק לך או למערכת?

"כאשר שוחחתי על המינוי הצפוי עם השר ליבאי הוא שאל מה חושב הגרוש שלי, האם על-לה להיות בעיה, הרי אצל שופטים אסור שתהיה 'שערורייה'. הוועדה למינוי שופטים בודקת את הרקע של השופטים ושואלת על האישיות, על אורח החיים, על המצב האישי, על הרוממה. לא היה משהו בנסיון החיים שלי שיכול היה לפגוע בשיקול הדעת, להפך, הוא נתן עומק ותובנות.

אולי בגלל זה הייתי השופטת הראשונה שאישרה הסכם בין שתי נשים תחת החוק של בית משפט לענייני משפחה ולא תחת חוק החוזים. אולי בגלל זה גם הייתי זו שאישרה לקחת זרע ממנוח. תשמך עו, היום הביוטכנולוגיה מנתיבה כל מיני דברים".

את חושבת שדי בבדיקת הוועדה?

"היום מדברים גם על מבחני אישיות - ואני בעד. אני בעד שקיפות, בעד פרוטוקולים בוועדה למינוי שופטים, שיעשו את כל המבחנים כדי לבחור את הכי טוב. שיבדקו גם בקיאות ומדי כמה שנים יבררו אם השתנו הנסיבות. אגב, אני בטור חה שגם אם היו בודקים היום היו מוצאים שאני מתאימה לתפקיד".

הנפילה

בחדש יולי 2005, יום לפני היציאה לפגרת בתי המשפט, מזמנת המשטרה את השופטת אלון לאופר לחקירה תחת אזהרה. על פי הפרסומים, חשדה השופטת כי בן זוגה, בכיר בשירות בתי הסוהר, מנהל קשר רומנטי עם אשה אחרת ופנתה לחוקר הפרטי אמיר אברהמסון, אותו הכירה מעדיות שמסר בתיקים שונים שבהם טיפלה בעבר, בבקשה שיבדוק את העניין. הפנייה אל אברהמסון נעשתה בלשכתה. המשטרה חשדה כי השופטת מסרה לאברהמסון את מספר הטלפון של בן זוגה, הוא פנה למתווכים ונחשון ורפי אליאסי ואלו פנו למוקדן חברת פלאפון, אייל זיסקינד, ותמורת 1,000 שקל קיבלו את תדפיסי השיחות של בן זוגה. לאחר מכן, על פי כתב האישום, הועברו תדפיסי השיחות אל אלון-לאופר. השופטת נחשדה גם בכך שהטרידה באמצעות הטלפון את האשה שבה חשדה כי ניהלה רומן עם בן זוגה.

הקהילה המשפטית הוכתה בתדהמה. מקרה זה הצטרף לרשימת זיופי הפרוטוקולים של השופטת הילה כהן ומקרה מערכת המשפט מצאו בו קרדום נוח לחפזו. ב-15 בנובמבר הודיעה אלון-לאופר לנשיא אהרן ברק כי החליטה לפרוש "כדי לשמור על כבוד בית המשפט".

בחדש יוני 2006 הודתה אלון-לאופר בעבירות של הטרדה בטלפון, פגיעה בפרטיות וחדירה למי-חשב, במסגרת הסדר טיעון שגיבשה הפרקליטות עם סניגורה, פרופ' דוד ליבאי. אלון-לאופר הודתה בעבירות, וביקשה שלא להרשיעה בעבירות אלא לגזור את עונשה ללא הרשעה. לשופטי ההרכב במחוזי בתל אביב בראשם נשיא המחוז, השופט אורי גורן, אמרה בשלב הטיעונים: "לא קל לי לעימוד כאן. הייתי רוצה שהאדמה תפער פיה ותבליע אותי. אין לי אלא להליל על עצמי". מנהל בתי המשפט, בעז אוקון, כתב לשופטים: "אלון-לאופר צמצמה את הפגיעה במערכת בתי המשפט בהתנהגותה הראויה בתקופה האישית הקשה אותה חוותה לאחר שהתפוצצה הפרשה".

ב-18 באוקטובר 2006 גור בית המשפט שישה חודשי מאסר על תנאי של 10,000 שקל קנס על השופטת לשעבר. השופטים קבעו, כי הרשעה לא תפגע בעיסוקה כעורכת דין וכמרה במוסדות השכלה גבוהה.

"הקנאה היא הגיהנום של האוהב", אמר ג'ון מיי לטון. אז מה באמת קרה שם?

"חייתי עם בן זוג, קצין בכיר בשב"ס. חשדתי שהוא מקיים מערכת יחסים נוספת ופניתי לחוקר פרטי. אבל לא היתה האזנת סתר ולא היה ציטוט, היו המון אי דיוקים וטעויות בדיווחים. פשוט חשדתי בבן זוגי ועשיתי כמה פעולות כדי לברר אם חשד נכון או לא נכון".

הטרדת טלפונית, חזרת למחשב.

"הסיפור שצלצלתי אל הבחורה 46 פעמים

הראיתי לכולם שאפשר להתמודד עם זה.
אלון לאופר בביתה בעומר

"לי נודע על החקירה מהתקשורת. גם זה מסמך את היוקרה של המשטרה. זה שודר בתוכנית 'ערב חדש', 13 ביולי, בשעה חמש בערב. אני הייתי עם הסטודנטים שלי בבחינת סמוסטר. עברתי באולמות לראות אם יש להם שאלות ולהרגיע את ההיסטריה, לומר שיהיו להם ציונים טובים, והטלפון שלי רוטט בלי הפסקה. אני לא יכולה לענות, אבל לא מבינה מה קרה. אני יוצאת מהכיתה ורואה ארבעים הודעות. הטלפון מצלצל שוב, ואמא שלי אומרת שבטלוויזיה מספרים על מקרה שקשור בשופטת בדרום. 'זו את?', היא שואלת."

מהמשטרה מתי צלצלו?

"לא הרבה אחר כך. ביקשו שאגיע לחקירה באותו הרגע. הרי על עבריין מסוכן אנחנו מדברים פה. צלצלו אלי חברים עורכי דין שאבוא להתייעץ איתם קודם. אמרתי 'מה יש לי להתייעץ, אני אגיד את האמת ממילא, אין מה להכין אותי'. אבל את המשמעות של חקירה במשטרה אתה לא מבין עד שאתה לא חווה. הם החזיקו אותי משבע בערב עד ארבע לפנות בוקר. לא יכלו לשלוח אותי הביתה ושאבוא מחר, אמא לשתי בנות? הייתי אוכלת את הראיות? בורחת לחו"ל? היתה חובה לעשות את זה מסביב לשעון?"

איך הרגשת בחדר החקירות?

"כאילו שהשמים נפלו. הודיתי בעובדות ולקחתי את מלוא האחריות. תבינו, אני שופטת, והגעתי לחדר החקירות במשטרה. אטרקציה. לא היה שוטר בתחנה שלא נכנס לחדר, לראות ולהעיר הערות, 'כמה צעירה?', 'זו השופטת?', לכל אחד היה מה להגיד. מאוד עצבן אותם שאני לא מתעלפת ולא בוכה אלא יושבת ומדברת כמו שאני משוחחת איתכם. אז הם החליטו שאני מתנשאת. שאני קרת רוח. והם המשיכו: 'את יודעת שכל כבוד מערכת המשפט מונח על כתפיך...'"

את מצטערת שלא ניהלת את החקירה אחרת, שלא עשית שימוש בזכות השתיקה, למשל?

"לא. לא היתה שום דרך אחרת בעיני. שאלו אותי למה מיהרתי לפרוש, הרי את יכולה לגרום את המערכת לסיפור של חמש שנים. נכון, אבל זה לא אני."

היתה הצדקה לחקירה כל כך ממושכת?

"לא. וגם. לא היתה הצדקה לזה שביקשתי לשתות מים ולא נתנו לי. זה משהו בלתי מקובל. נסעתי למשטרה. בעז אוקון הגיע למשטרה. בעז הוא אדם חכם, מקסים ומדהים. הגיע וחיכה לי בחוץ. אני לא רואה מישהו אחר עושה את זה, לא היום ולא אי פעם. הוא ישב וחיכה שעות. אחרי זה השאיר לי הודעה שהוא נוסע כי זה מתארך, וכשאני אצא אתקשר אליו ונלך לאכול. הוא ליווה אותי מההתחלה, אם לבוא בבוקר ואם לצלצל בלילה. אמרתי לו 'זהו, אני הולכת למוט', והוא ענה 'מה את מדברת שטויות'. לא שהוא הרגיע אותי, אבל כאשר אני בכיתי הוא בכה איתי."

חשט שיוקרת המערכת המשפטית על כתפיך?

"למחרת החקירה הודעתי שאני יוצאת לחוץ פשה, על חשבונך, עד להודעה חדשה. ברגע שהיועץ המשפטי אמר שיוגש כתב אישום הודעתי שאני פורשת. ביקשתי לפרוש. לא הייתי וגם לא אמרתי 'אוקיי, ננהל משפט'. שאלו אותי למה אני צריכה לפרוש, איפה זה כתוב. הרי חוק יסוד: השפיטה אומר שנושאי בית המשפט העליון רשאי להשעות שופט, לא יכול לפטר גם אם יש רשע עה או אין הרשעה. יכולתי לשחק חמש שנים עם המשפט. אבל לא רציתי."

איך נפרדו ממך?

"גם עובד במפעל לברגים, כאשר הוא עובד במשך שנים ועושה עבודה טובה, עושים לו <

"ברגע אחד השמים נפלו. היו לי מחשבות אובדניות. ביקשתי למוט, ממש כך, לעצום את העיניים וזהו. אבל לאט לאט, עם הבנות וההורים, לומדים לראות את הדברים הטובים. יש פרופורציות בחיים"

אבל עדיין יש תחושה מצידיך שהמציאות שונה. "ככה בחרתי להתמודד עם הסיטואציה. העובדות כבר לא משנות. יש המון עובדות שאין בכתב האישום, אבל ככה בחרתי להתנהל ולעולם לא תדעו מה האמת. אף אחד לא יידע. גם שיש פסק דין זה אומר שזו האמת? אלו הממצאים שהשר פטים קבעו. אין אמת, יש משפט. את זה לומדים בשנה א'."

כלומר, לא היתה הטרדה?

"עובדה שהיא לא התלוננה. היא באה למשטרה לפי הזמנתם ואמרה להם 'לא הוטרדתי, לא נגרם לי שום נזק, ואני לא רוצה להתלונן'. אפשר לראות את זה בעדותה. אבל גם את זה אף אחד לא כתב. בשימוע עם מני מוזו וערן שנדר, אמרנו שאפילו הקורבן אומר שהוא לא נפגע, והם עדיין רצו להעמיד לדין למרות שהקורבן לא רצה בכך". היכן שמעת לראשונה כי המשטרה בעקבותיך?

וכביכול הטרדתי אותה, אינו מדויק. מדובר על תקופה של חמישה חודשים. היו 46 חיוגים וזמן שיחה אפס. בפועל התקיימו רק שתי שיחות. את זה לא כתבו. תראו, התיק בערעור. העובדות עצמן זה סיפור ארוך."

אבל שרכת חוקר פרטי ושילמת לו כסף שימצא האם בן זוגך מקיים מערכת יחסים נוספת. "נכון."

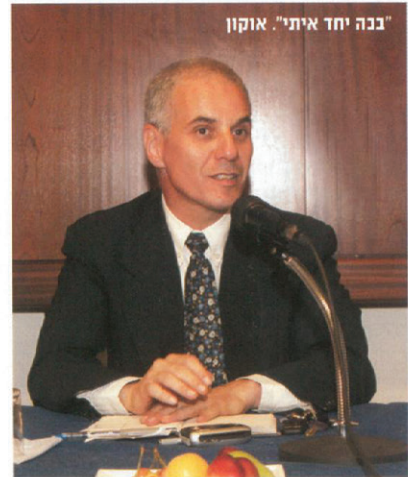
ולא ידעת שהוא נוקט בפעולות פליליות?

"אתם שואלים מה כתוב בכתב האישום, במה הודיתי, או מה היה ממש?"

שואלים לאמת שלך.

"אני לא יכולה. אם הודיתי, הכי קלאסי שאני אגיד עכשיו שהודיתי כדי לגמור את הסיפור מהר. כולם אומרים את זה, ובעיני זה פתטי. אני לא אומר את זה. אם הייתי רוצה לנהל משפט הייתי צריכה לא להודות, נקודה."

"בנה יחד איתי". אוקון

"מה זו השטות הזאת?" ברק

הפעילו צנזורה. מזוז

"התובנה הכי חזקה היא שאם משהו מציק לך, משהו קשה לך, משהו רע לך - ספר למישהו שהכי קרוב אליך. זה יעצור אותך או ייתן לך תובנה, ייתן לך חיבוק. שתף מישהו"

מסיבת פרידה, נותנים לו שעון ומכתב תודה, אומרים עליו כמה מילים טובות על השנים הטריות שהוא העניק. כאן, כלום. שום דבר. כאילו מישהו מת."

צלצלו הקולגות?

"התקשרו המון עורכי דין ושופטים, אבל לא יכרו לתי לתת דוח לכל אחד. פשוט לא הייתי מסוגלת".

אבל היו שופטים שכתבו מכתבים בזכותך.

"כשהגיע שלב הטעונונים לגבי הרשעה או אי הרשעה, אז היו שופטים שכתבו מכתבים. הנשיא ברק לא אישר להם להעיד, וזאת אחת מטענותי בערעור - אתה מנהל משפט וכובלים לך את הידיים מראש. לא נתנו לשופטים להעיד, אישרו להם רק לכתוב מכתבים, והפרקליטות עוד העזה לעשות צנזורה למכתבים אלה, ומחקה קטעים שלמים".

סליחה?

"היו שישה מכתבים ואין מכתב שלא צונזר. הרי להביא עדות כתובה נדרשת הסכמה. הם הטילו וטו על עצם ההגשה במידה ולא נסכים למחיקות, כך שלא היתה לנו ברירה. מדהים אותי שזה לא נכתב בשום מקום".

יש לך הסבר מדוע הפרקליטות נהגה כך?

"זה לא שירת את מטרתם, אז הם צונזרו מהמכתבים קטעים שהיו מאוד לטובתי. הם לא שחקו משחק הגונן. ממה אתם מפחדים, שיכתבו עלי כמה מילים טובות?"

ממשרד המשפטים נמסר בתגובה כי "הקטעים שנמחקו היו בלתי רלבנטיים לאותו שלב בדיון שאמור לעסוק אך ורק באופייה של הנאשמת. מעבר לכך לא נוכל להתייחס בשל הערעור התלוי ועומד".

לא נעימה התחושה שכל העולם נגדך.

"יש בלבי על פרקליטות מחוז תל אביב ויש בלבי על המשטרה. גיליתי התנהגויות בלתי נסבלות. הפרשה הזאת נתנה למשטרה ולפרקליטות את היוקרה - 'שפטנו את השופטים, אין אדם מעל החוק'. אני גם עוקבת באדיקות אחרי פרשת חיים רמון, יותר מכיוון החגיגה התקשורתית. זה משהו שאתם לא מסוגלים להבין. עד שאתה לא מת מבחינתם - הם לא מרפים".

במקרה רמון מדובר בהרשעה שאינה במקום?

"אני לא אקומם עלי ואגיד שנשיקה זה לא נשיקה. ההבדל הוא בפרופורציות. גם בעניין שלי אמרתי שהעונש כבר לא רלבנטי, אם זה מאה או אלף שקל קנס, ההרשעה או אי ההרשעה. החיים שלך ממילא אינם אותם חיים. הריצה לתקשורת היא פסולה. אני גם לא יודעת למה הם חושבים שגולת הכותרת של ההישגים שלהם זה ההרשעה שלי. זה ההישג הנהדר של הפרקליטות? סליחה, יש פושעים רציניים ומסוכנים שצריך לתפוס".

נפגשת עם הנשיא ברק במהלך המשפט?

"נפגשנו פעמיים. בפעם הראשונה הוא חיזק אותי, חיבק אותי, בצורה מאוד אנושית ואבהית, הזכיר לי איך ישבתי אצלו כשהייתי מועמדת למר חוזה. 'זאת מוכשרת', הוא אמר, 'מה זו השטות הזאת?' איש מקסים, משפטן נהדר, ראיתי שכואב לו. אתה לא מגיע לספה שלו כמועמד למחוזי אם אתה לא עומד בתנאי הסף. בפעם השנייה נפגשנו כאשר באתי לבקש את רשותו שהשופטים יעידו לזכותי. אז הוא אמר 'אני חייב לבדוק איתך פעם, אחרי שהכול ייגמר, נשב על כוס קפה ותסבירי לי מה הלך שם'. אז דיברנו על כך שהאדם לא רצינוני, ואני מקווה שההזמנה שלו עדיין בתוקף. אני רוצה להיפגש איתו. אמרתי לו שאני מצטערת על העניין ועל מה שנהיה מסביב, ומיד בכיתי".

בכית הרבה בשנה הזאת.

"לא ראו אותי בוכה הרבה, כי במקום שקשה,

כשאתה צריך להילחם, אתה לא בוכה. דווקא שיש סימפטיה אליך - אז מתפרקים. בבית המשפט היה קשה לי לדבר, ממש נחנקתי. כל מילה היתה לידה. גם השופטים היו עם דמעות בעיניים. ראו שהם לא רוצים להיות שם. אני לא רציתי להיות שם. כאשר הם הקריאו את ההחלטה זה היה קשה להם לא פחות ממני. אורי גורן מכיר אותי מהיום שבו התחלתי להופיע בבתי משפט. ראיתי שהלב של השופטים נשבר בגלל שאני עומדת מולם והם צריכים לשפוט אותי. זו סיטואציה מאוד קשה ורגישה".

תארי לנו את הרגע שבו הבנת כי עולמך השתנה מקצה לקצה. מעמדה רמה של שופטת לעמדת נאשמת בפלילים.

"קשה. כל הגוף מתקשה. השמים נפלו. היו לי מחשבות אובדניות, ביקשתי למות, ממש כך, לעצום את העיניים וזהו, שהכל ייגמר. זה נורא כשרוצים שהכל ייגמר. אבל לאט לאט, עם הבנות וההורים, לומדים לראות את הדברים הטובים. יש פרופורציות בחיים".

איך מתמודדים ביומיום?

"נסעתי הרבה לחו"ל. היה חוקר משטרה שרק רצה להרגיז אותי ולהוציא אותי מכלי. הבטחתי שאשלח לו גלויה מכל מקום שבו אבקר בעולם".

איך הוריי הגיבו?

"עוד דבר עצוב - ההורים שלי. אני בת בכורה, היהלום שבכתר, ופתאום נולדה 'מפלצת'. אנחנו כל כך רוצים שלילדים שלנו יהיה טוב וכאשר כואב להם - הנשמה יוצאת. לא סתם אמר דוד המלך: 'אבשלום בני, מי ייתן מותי תחתין היום'. כאב לי שכואב להם. אבא שלי התעקש לבוא לבית המשפט, והוא עורך דין, מכירים אותו. אמרתי לו 'אבא, בשביל מה אתה בא לראות אותי מתה שם, אל תבוא'. הוא אמר 'מה זאת אומרת, אני אבא שלך, וחוזי מוה, הדין בדתיים פתוחות, את לא יכולה למנוע ממני'. הם רק חיפשו היכן לעזור לי, 'צריך למכור את הבית? רק תגיד, נעשה מה שתגידו'".

עו"ד דוד ליבאי הוא לא מהזולים.

"אנחנו לא נדבר על הנקודה הזאת. תנו לי שנה וחצי ואת הספר, ואני אסיר את החשבון. הכאב שלהם היה לראות את הכאב שלי, כן שופטת לא שופטת. לראות אותי סובלת כך. ראיתי כמה הם עצובים וכמה הם ביקשו לעשות לי טוב".

אמך גם באה לדיינים?

"לא, וטוב שכך. היא הגיעה לדיון האחרון והיתה בהלם. הרי בכל פעם שבאתי לבית משפט עטו עלי מאה צלמים ועיתונאים. באחד הדיינים שמעתי את אבא אומר לעיתונאים 'אתם יודעים איזה ילדה טובה היא? היא אף פעם לא משקרת'. היה להם כאב לב עצום".

איך בנותיי הגיבו?

"ילדים רואים הכל. אני אמא עם קריירה, אישיות אסרטיבית ומנהלת את הבית ביד רמה. אני המודל שלהן, ופתאום הן רואות אמא שמתפרקת, שבוכה להן בבית. היה להן פחד נוראי. הן שאלו בדאגה אם אלך לכלא, כי בעיתון היה כתוב שזו עבירה של עד חמש שנות מאסר. הן שאלו 'מה יהיה, אנחנו נהיה עניים'. יש להן אבא נהדר, אבל היה להן פחד קיומי. הרגעתי אותן שלא יש לחו אותי לכלא, לא שולחים על עבירה ראשונה ויש לי גם כמה ניקודות זכות ודיברנו הרבה. הן כעסו שהרסתי להן את החיים, ובבית הספר אמרו להן כל מיני דברים עלי, והן קמות בבוקר ורואות את אמא שלהן בעיתון. והתקשורת, אגב, נראה שאינה יודעת שיש ילדים, או שידעת אבל לא ממש אכפת לה".

איך יוצאים מזה?

"היה כעס רב ושאלות בסגנון 'איך עשית לנו את זה?' אמרתי להן שמותר ללעוס, עשיתי דבר רע. אם אחת השאלות היא איך עוברים את זה ולמה לא התאבדתי, כי הכל סביבי נחרב, התשובה היא שקורים דברים בחיים. מאבדים את הכסף בבורסה, מאבדים בני משפחה, דברים נוראיים, אבל מה שנותן כוח זה שאני הראיתי להן ולכולם שאפשר להתמודד עם זה ולעשות הכל אפילו יותר טוב. מבחן האנימציה הוא לא בחשבון הבנק, שזה נורא חשוב ואני עובדת על זה, אלא בכך שיש חיים, ואני אצליח גם בדרך אחרת והן רואות את זה. היום אני גיבורה יותר אבל היו ימים שלא קמתי מהמיטה והלכתי לפסיכיאטר, ואמרתי לו שאני במצב נורא קשה. התייעצתי והנה, יש מה לעשות."

איפה היה בן ווגן בכל הסיטואציה?

"בן הוגז שלי, שלא הגיש תלונה אגב, היה אחד מעדי האופי שבאו להעיד לטובתי ואמר 'אני לא נפגעתי, לא נגרם לי נזק, היחידה שנפגעה ונגרם לה נזק זו אסנת, ומי שהפסיד זה המערכת המשפטית'. העדות שלו הייתה מאוד מרגשת."

כמה זמן הייתם יחד?

"שש שנים. עכשיו הוא קיבל תפקיד במרכז. ואנחנו כבר לא יחד."

העתיד

זה נכון לדרוש משופט קוד התנהגות מוסרי אדוק כל כך? שופט שנתפס נוהג ב-180 קמ"ש יכול להמשיך לשפוט?

"זו שאלה מצוינת. זה לא בסדר ששופט יעבור עבירת תנועה ולא יעשו מזה עניין."

מה הלחץ שהיית רוצה שילמדו מהסיפור שלך? הרי אנו מניחים שאם היית יודעת שזו תהיה התרצה, לא היית ממשיכה בפעולות.

"לא, לא נכון, ופה הדיסוננס העצום. זה מה שכולם שואלים - איך בן אדם כל כך רציני, כל כך חכם, מוכשר, חוקר, מגיע למצב כזה. איך זה מתיישב? אם אפשר היה להסביר, זה לא היה קורה. זה לא משהו רציני."

אז זה עלול לקרות לכל אחד?

"כן. קיבלתי עשרות מכתבים, גם מאנשים ששפטי בעבר, מהציבור הרחב, שאמרו שזה יכול לקרות לכל אחד. כולנו חווים דברים רגשיים כאלה ואחרים; אהבה, רוגז, קנאה, בגידה."

אז זה לא שהאדם לא רציני. זו האהבה שמעי בירה אותו על דעתנו.

"יש לי המון מחשבות בנושא. הרבה חשבתי על אהבה וזוגיות, כל החיים למעשה. היכן שאני ישבתי שמתי כל היום על אנשים שמתגרשים ועל החיים שלהם שנשברים. אני לא חיתנתי אני שים ולא עבדתי במחלקת יולדות, אלא במחלקת פתולוגיה. הבאתי את העבודה הביתה. תחום דיני המשפחה מערב אמוציות. גירושין משולים למי וות, לאובדן. באותו מפעל ברגים יש יועץ שמדבר עם העובדים. בבתי החולים יש עובד סוציאלי לעובדים, אבל לשופטים אין עובד סוציאלי. כשיש לך בעיה עם מי אתה אמור לדבר? עם הנשיא אתה מדבר על תורניות. חייבים שיהיה לשופטים מישהו לדבר איתו. אנחנו מדברים על ארגון שמחזיק אלפי עובדים, החל מהשופטים וכלה ביועצים המשפטיים, ואין לך כתובת. מנהל בתי המשפט, במקרה הזה, היה חבר פרטי. במי קרים אחרים, אין לך עם מי לדבר. אולי כי אתה אמור להיות מושלם, מלאך, ולמלאכים אין בעיות אז למה שיהיה להם עובד סוציאלי. שופט הוא בן אדם ויש לו מצוקות. יש לחץ בעבודה, יש תיקים קשים, ובמיוחד בבית המשפט לענייני משפחה."

"אבא שלי התעקש לבוא לבית המשפט. אמרתי לו 'אבא, בשביל מה אתה בא לראות אותי מתה שם'. והוא השיב: 'מה זאת אומרת, אני אבא שלך. חוץ מזה, זה דיון בדלתיים פתוחות, את לא יכולה למנוע ממני'"

לפעמים הייתי מגיעה הביתה ובוכה. אז אותי הר גיע ללכת לחוקר פרטי."

מצאת לך דרך מיוחדת במינה להירגע. איך את מנתחת את הדברים בדיעבד?

"אני מצטערת ועצובה. לפעמים אדם מפסיד את הקריירה, אבל יש לו את האהבה בבית. לפעמיים אדם מפסיד את האהבה בבית, אבל יש לו את הקריירה. בסיפור שלי זה גם הקריירה וגם האהבה. נשברו שני דברים מאוד מהותיים בחיים."

יש תובנות מהאירוע?

"יש לי תובנות כל הזמן. יש לי חלומות נורא רעים ואני זוכרת אותם לפרטי פרטים. אם מדברים על שיפוט, אז שיפוט, לדעתך, זה קבר מזוכי. זו מילה מפחידה, אבל זה נכון. אתה יושב בתוך תא זכוכית וכולם רואים כל מה שאתה עושה. כל תזוזה בחייך האישיים יכולה להפוך לכותרות ענק. ואנחנו בסך הכל בני אדם. אבל התובנה הכי גדולה היא

הריאיון שלא היה

קשה להתעלם מהריאיון הלא מוצלח של אייר לפיד עם השופטת אלון לאופר. בשידור חי, בניגוד לפרומואים שהבטיחו את הסיפור המלא באופן בלעדי,

לאופר לא אמרה דבר. לפיד הופתע מאוד ובעם. "אז למה את חושבת שהגעת לכאן?", שאל את השופטת בהתרגשות.

אז באמת, מה קרה אצל אייר לפיד?

"זו פשוט הייתה התנגשות ציפיות. היו לו ציפיות מסוימות ולי היו ציפיות אחרות."

לא היה תיאום מוקדם?

"לא. פגשתי אותו לפני התוכנית ואמרתי לו 'אם תשאל אותי שאלה שלא תהיה לרוחי אני אגיד לך שזו שאלה מעניינת, אבל אני אדבר על משהו אחר'. הוא חשב שאני צוחקת."

לא התכוננת לריאיון איתו?

"לא התכוננת. גם לריאיון שלכם לא התכוננת. אני חוזרת על אותה הטעות."

שבמצוקות, כמו בשמחות, חייבים לבחור מישהו ולשתף אותו במה שאתה חווה. יכול להיות שאם הייתי משתפת מישהו במצוקה שהייתי בה, זה לא היה קורה. כשאתה עם עצמך אין לך את הביקורת. איך ורדה רזיאל ז'קונט אומרת: 'תזרקי אותו, תעיפי אותו, מה אכפת לך? את חושדת בו? מה זה משנה אם כן או לא, תעיפי אותו, את לא רואה מה את הולכת להפסיד? את לא מבינה מה קורה?' מישהו כבר היה עוצר אותי ואומר לי 'השתגעתי, מה את שוכרת חוקר פרטי?' אז התובנה הכי חזקה היא שאם משהו מציק לך, משהו קשה לך, משהו רע לך - ספר למישהו הכי קרוב אליך. זה יעצור אותך או ייתן לך תובנה, ייתן לך חיבוק. שתף מישהו."

בתודעה הציבורית עושים השוואה בין המקרה שלך ובין המקרה של השופטת הילה כהן.

"היו שעשו את ההבחנה. אני חושבת שהיה טיימינג רע בשל מה שקורה בשנים האחרונות במערכת המשפט, שאוהבים לשנוא אותה ומחפשים אותה, ובזיקוק אז זה נפל."

זה מה שכל כך מרגיז אותך בתקשורת?

"המשפט ארך שנה. וכל עיתונאי או שדרן אזורי, טרי, שמביא בעשר בלילה איזה אנקדוטה מכפר ציורי בדרום סיון, הפך אותי לאייטם, בחוסר רגישות, בלי לדייק בעובדות. מה זה הזילות הזאת?"

זה זכות הציבור לדעת.

"הקלות הזאת של ההשתלחות, שכל אחד יש לו מה להגיד וכל אחד פרשן, מה זה? איפה האנדר שיות? אני לא כוכבת על אף אחד חוץ מעל עצמי. אבל גם לעצמי סלחתי. זה התליך ארוך של להבין את נפש האדם, ללעוס, לחשוב ולסלוח."

לאן את ממשיכה מכאן?

"היום החיים מובילים לטוב. אני שותפה בכירה במשרד עורכי דין שיש לו שני סניפים, מגשרת ועוסקת בבוררות, וכן מרצה בהשתלמויות ובסדנאות. תחומי העיסוק של המשרד הם משפחה, פילייל ואורח. אני משתמשת בכישורים ובידע שלי בצורה הטובה ביותר, ולמרבית הזעזוע, אני גם מופיעה בבתי המשפט."

למה זעזוע?

"כולם מזדעזעים. גם יש שופטים שמתחננים אלי שלא אופיע בפניהם."

מדוע?

"כי אם אני מופיעה בפני שופט שמונה רק לפני שנה, הוא מרגיש לא נוח. במשך עשר שנים הייתי שופטת. כשנכנס שופט לאולם אני מיד נעמדת, וזה נורא מכיך אותם. שופט אחד אמר לי 'אני מאחל לך שתצליחי, רק לא באולם שלי'."

עושים לך הנחות?

"להפך! עושים הפוך על הפוך שחלילה לא יחשבו שאני מקבלת יחס מיוחד. בכדי להשיג משהו אני מזיעה כפול, אבל אני נהנית מכל רגע."

יצא לך לעשות שימוש בפסקי דין שאת כתבת? "אני לא מעזה. אין אדם נתלה בשרוכי נעלי. חוץ מזה, אני בבעיה - פסקי דין כמו שלי אין."

את מחפשת אהבה?

"אם אני מחפשת או אם ויתרתי, אם יש לי בכלל אמון בזה, זו עוד שאלה. נראה שאני מחפשת? לא נרשמתי לקופידון."

דמינת שכך תסיימי את קריירת השיפוט שלך? "למרות שעשיתי קורים לי דברים טובים, אני עצובה שהדברים נגמרו כן, כי הקריירה שלי הייתה מזהירה והיה צפוי לי עתיד משפטי ארוך. אהבה מאוד את תפקיד השיפוט, עשיתי אותו באהבה. יש דברים שאני בהחלט מתגעגעת אליהם."

אם זה היה על הפרק, היית חוזרת לשיפוט?

"אני לא בטוחה. כבר הייתי מועמדת למחוז. אני מעריכה שכן, אבל בתנאים מסוימים."